

مشاهده و ارزیابی در آغوش گرفتن

به نام خدا

اهداف

- ▶ شرح معیارهای شیردهی مادر در وضعیت راحت
- ▶ نشان دادن وضعیت های شیرخوردن شیرخوار
- ▶ نشان دادن روش های حمایت پستان
- ▶ لیست نمودن علائمی که نشان دهنده وضعیت بد شیرخوردن شیرخوار است

معاونت بهداشت

اهداف

- ▶ توصیف علائم صحیح چفت شدن (Latch-on) دهان شیرخوار به پستان
- ▶ لیست نمودن علائم انتقال شیر از پستان به شیرخوار
- ▶ توصیف معیارهای ارزیابی دریافت شیر کافی
- ▶ لیست نمودن علائم بلعیدن شیر

معاونت بهداشت

مقدمه

- ▶ وضعیت صحیح شیردهی مادر و نوزاد اساس موفقیت در تغذیه با شیرمادر است
- ▶ شیردهی راحت، بدون درد و موثر نشانه بهترین عملکرد مادر و شیرخوار است
- ▶ وضعیت های شیردهی زیادی برای مادر وجود دارد ولیکن الزاما نیازی به یادگیری همه آنها برای او نیست، لذا با همان وضعیتی که وی ترجیح میدهد باید تمرین و اصلاح شیردهی نمود. **معاونت بهداشت**

مقدمه (ادامه)

▶ مشاورین شیردهی باید بدرستی و قادر به ارزیابی وضعیت شیردهی، چگونگی چفت شدن (Latch-on) دهان شیرخوار به پستان و انتقال و بلع شیر و درج کامل ارزیابی تغذیه با شیرمادر در پرونده پزشکی، باشند

معاونت بهداشت

وضعیت های شیردهی مادر و شیرخوار

1. فراهم نمودن راحتی مادر از نظر فیزیکی و روحی
2. آموزش در هر وضعیتی که مادر قرار دارد و راحت است:

- اگر مادر روی صندلی نشسته است
- اگر مادر روی تخت نشسته است
- اگر مادر با پهلو خوابیده است
- اگر مادر به پشت خوابیده است

معاونت بهداشت

اگر مادر روی صندلی و مستقیم نشسته است

- ▶ زانوهایش کمی بالاتر از باسن باشد
- گذاشتن زیر پائی بمنظور بالا بردن زانوها
- متمایل شدن بدن شیرخوار رو به مادر
- پیشگیری از کشش پشت مادر
- ▶ استفاده از بالش برای راحتی و حمایت شیرخوار

- برای پشت مادر
- روی ران ها و پائین شکم مادر (بالش نسبتا محکم ، بالش شیردهی) بمنظور هم سطح نمودن شیرخوار با پستان
- ▶ مادر نباید به عقب یا جلو بروی شیرخوار خم شود

معاونت بهداشت

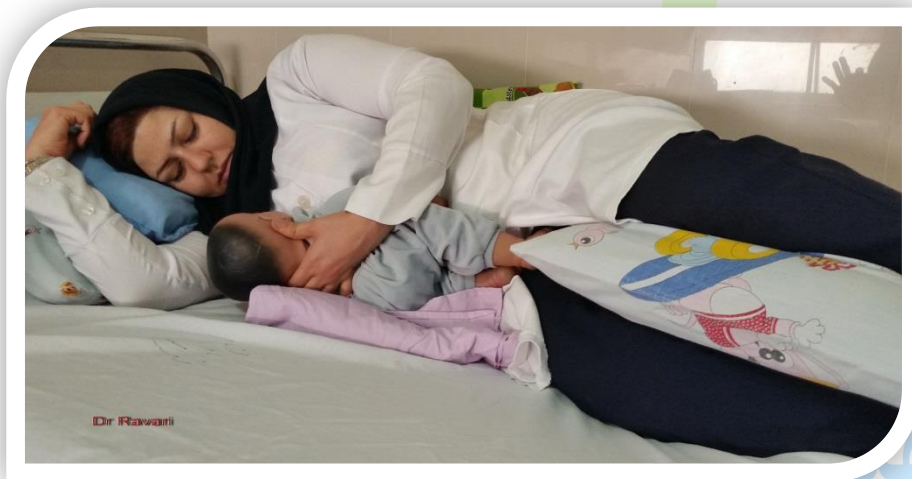
اگر مادر روی تخت نشسته است

- ▶ بالا آوردن پشتی تخت بطور قائم (۹۰ درجه)
- ▶ استفاده از بالش برای پشت مادر (در صورت نیاز)
- ▶ گذاشتن بالش برای زیر زانوها و یا بازوی مادر
- ▶ گذاشتن بالش روی ران ها و پائین شکم مادر بمنظور هم سطح نمودن شیرخوار با پستان یا حفاظت شکاف سزارین

اگر مادر به پهلو خوابیده است

- ▶ احساس خستگی کمتر در این روش
- ▶ کمک به مادر برای خوابیدن به پهلو (در صورت نیاز) به منظور رو به پستان قرار گرفتن صورت شیرخوار
- ▶ گذاشتن بالش بین پاهای مادر بمنظور هم سطح نمودن با باسن

- ▶ و کاهش درد پشت
- ▶ استفاده از بالش برای پشت مادر (در صورت نیاز)
- ▶ گذاشتن یک حوله یا پتوی لوله شده در شکاف پشت شیرخوار که به پشت نچرخد

- ▶ حمایت پشت کودک توسط دست بالائی مادر

اگر مادر به پشت خوابیده است

- ❖ وضعیت مناسبی برای شیردهی نیست ولیکن ممکن است نیاز باشد (جراحی، حین و بعد از سزارین، جریان سریع شیر)
- ❖ وزن شیرخوار به روی پستان مادر ممکن است دردناک باشد

- ▶ در صورت قرار دادن سینه به سینه شیرخوار با مادر، چانه باید در پستان مادر فرو رفته باشد، سر کمی به عقب و بینی در تماس نزدیک به پستان باشد
- ▶ کمک به شیرخوار در اصلاح پوزیش و نحوه چفت شدن به پستان
- ▶ هم سطح نمودن بدن نوزاد با پستان در صورت قراردادن نوزاد از پهلو و حمایت پشت و گردن شیرخوار توسط بازو آرنج مادر

شیردهی در ساعات اول پس از سزارین مادر به پشت خوابیده است

Dr Ravari

Dr Ravari

وضعیت های شیردهی مادر و شیرخوار

3. وضعیت شیرخوار هنگام شیر خوردن

4. وضعیت های معمول شیردهی

- گهواره ای (Madonna or cradle hold)
- گهواره ای متقابل (Cross-cradle hold)
- زیر بغلی (Clutch, Under arm football hold)
- زیر بغلی نیمه نشسته (Elevated clutch hold)
- خوابیده به پهلو (Side-lying position)
- خوابیده به پشت (Australian or posture feeding, prone oblique)
- نشسته (Upright posture (straddle, side sitting))

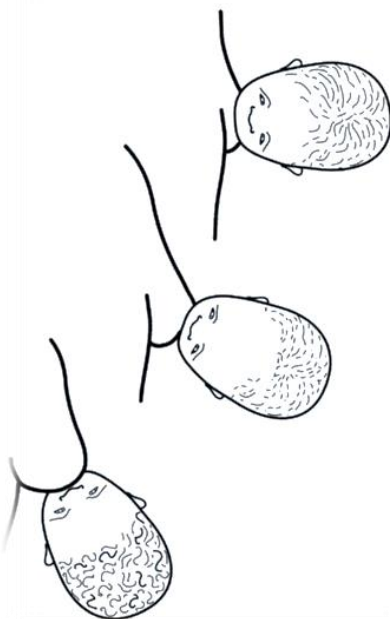
وضعیت شیرخوار هنگام شیر خوردن

- ▶ بدن شیرخوار باید خوب نگه داشته شود بطوریکه بدنش بطرف جلو کمی خم شود
- ▶ صورت شیرخوار روبه بدن مادر و سر (گوشهها) شانه و باسن شیرخوار در امتداد خطی مستقیم باشد.
- ▶ بدن شیرخوار نزدیک مادر باشد، گفتن شکم به شکم "tummy-to-tummy" گمراه کننده است چون در این حالت بدن شیرخوار خیلی پائین نگهداشته می شود

معاونت بهداشت

وضعیت شیرخوار هنگام شیر خوردن

- ▶ بدن شیرخوار هم سطح پستان مادر باشد
- ▶ شیرخوار به زیر پستان آویزان نباشد
- ▶ پرهیز از وضعیتی که سبب چرخش گردن شیرخوار به طرفین شود
- ▶ از فشار به پس سر (ناحیه اکسی پیتال) پرهیز شود چون این عمل باعث رها کردن پستان و کشیدن سر به عقب و قوس کردن بدن وی می شود

Madonna or cradle hold

گهواره ای

- سر شیرخوار در خم آرنج و بالای ساعد و شانه و پشت شیرخوار نیز توسط بقیه ساعد دست مادر همان طرف حمایت می شود.
- صورت و بدن شیرخوار (به پهلو) رو به مادر است.
- دست زیرین شیرخوار در طرفی که شیر می خورد در پهلوئی مادر و یا به باسن وی تکیه دارد
- مادر می تواند با دست دیگرش پستانش را نگه دارد .

Cross-cradle hold

گهواره ای متقابل

- قاعده گردن و شانه شیرخوار با کف دست مادر و پشت شیرخوار با ساعد همان دست حمایت می شود.
- صورت و بدن شیرخوار (به پهلو) رو به مادر است.
- دست زیرین شیرخوار در طرفی که شیر می خورد در پهروی مادر و یا به باسن وی تکیه دارد.
- مادر می تواند با دست طرفی که از پستان خود به شیرخوار شیر می دهد براحتی پستانش را نگهدارد.

Clutch, Under arm football hold

زیر بغلی

- شیرخوار به روی بالش و خوابیده به پهلو یا به پشت و یا کمی رو به بالا (نیمه نشسته) در کنار و زیر بغل مادر و در بین بازو و قفسه سینه وی قرار می گیرد.
- قاعده گردن و شانه شیرخوار با کف دست مادر و پشت شیرخوار با ساعد همان دست حمایت می شود.
- مادر می تواند به راحتی با دست طرف مقابل پستانش را نگه دارد.

Side-lying position

خوابیده به پهلو

- مادر به پهلو خوابیده ، سر و پشت و پای بالایی خود را بر بالش تکیه می دهد.
- بدن شیرخوار از پهلو رو به روی مادر است بطوریکه صورت وی رو به مادر و دهان او هم سطح با نوک پستان و سرش کمی به طرف عقب متمایل می باشد.
- سر شیرخوار می تواند بر روی بستر و یا ساعد و یا بازوی مادر قرار بگیرد.
- پشت شیرخوار توسط ساعد دست فوقانی مادر و یا بالش حمایت می شود.

خوابیده به پشت
**Australian or posture
feeding(prone oblique)**

- مادر به پشت خوابیده ، سر و شانه هایش کمی بالاتر از شکمش بر بالش تکیه می دهد.
- بدن شیرخوار شکم به شکم روی مادر است بطوریکه صورت وی روی پستان و سرش کمی به طرف عقب متمایل می باشد.
- پیشانی شیرخوار می تواند توسط قانده کف دست مادر نگهداشه شود که سر شیرخوار به جلو نیفتد.
- مادر می تواند با دستش پشت و یا زیر باسن شیرخوار را حمایت کند.

نشسته

Upright posture (straddle, side sitting)

- مادر نشسته ، شیرخوار نیز روبه رو و روی ران مادر نشسته و صورتش رو به پستان و سرش کمی به طرف عقب متمایل می باشد.
- باسن شیرخوار روی ران مادر و پاهای شیرخوار می تواند در یکطرف و یا دو طرف ران مادر قرار بگیرد.
- مادر می تواند با یک دستش پشت شیرخوار و با دست دیگرش پستان خود را حمایت کند.

اهم مزایا و معایب وضعیت های اصلی شیردهی

گهواره ای	مزایا	معایب
	<ul style="list-style-type: none"> • اغلب استفاده میشود • مناسب در تغذیه طولانی و زمانی که شیرخوار رشد میکند	<ul style="list-style-type: none"> • سر شیرخوار تکان می خورد و جابجا می شود • کنترل سر شیرخوار خوب نیست

اهم مزایا و معایب وضعیت های اصلی شیردهی

گهواره ای متقابل	مزایا	معایب
	<p>ایده آل برای اوائل شیردهی و آموزش شیردهی (چفت شدن غیرقرینه)</p> <p>کنترل سرشیرخوار خوب است</p> <p>آوردن سر شیرخوار به طرف پستان به منظور گرفتن آن (Latch-on) آسان و خوب است</p>	<ul style="list-style-type: none"> • مادران کمتر با این روش آشنا هستند • •

اهم مزایا و معایب وضعیت های اصلی شیردهی

زیر بغلی	مزایا	معایب
	<ul style="list-style-type: none"> • کنترل سرشیرخوار خوب است • آوردن سرشیرخوار به طرف پستان آسان و خوب است • بهترین روش برای دیده دهان شیرخوار • کمک کننده در جراحی، سزارین و پستان بزرگ	<ul style="list-style-type: none"> • در صورت تماس پای شیرخوار به پشتی مادر سرش را به عقب می کشد

اهم مزایا و معایب وضعیت های اصلی شیردهی

خوابیده به پهلو

مزایا

- کمترین خستگی مادر
- وضعیت خوب پس از جراحی ، سزارین

معایب

- دیدن چگونگی چفت شدن دهان (Latch-on) شیرخوار به پستان مشکل است
- مشکل دید مادر برای کمک به چفت شدن دهان شیرخوار به پستان

چفت شدن دهان شیرخوار به پستان Latch-on

A. نکات کلیدی

B. حمایت پستان و Latch-on

C. وضعیت بینی شیرخوار

D. وضعیت دهان شیرخوار

E. علائم بلعیدن (انتقال شیر)

معاونت بهداشت

چفت شدن خوب به پستان Latch-On Well قلب موفقیت در تغذیه با شیرمادر است

نکات کلیدی

1. چفت شدن خوب دهان شیرخوار به پستان، از بسیاری مشکلات شیردهی پیشگیری می کند
2. مواردی که باید در هنگام Latch-on پرهیز کرد

معاونت بهداشت

Latch-On Well

چفت شدن خوب دهان شیرخوار به پستان

▶ انتقال شیر بهتر از پستان به دهان شیرخوار

▶ تحریک بیشتر تولید شیر در پستان

▶ رضایت و خوشنودی شیرخوار

▶ پیشگیری از زخم نوک پستان

▶ پیشگیری از احتقان پستان و...

معاونت بهداشت

مواردی که باید در هنگام گرفتن پستان پرهیز کرد

- ▶ هدایت پستان به طرف دهان و یا خم شدن به جلو
- ▶ خم کردن گردن شیرخوار (چانه به قفسه سینه)
- ▶ به عقب کشیدن گردن شیرخوار
- ▶ فشار به چانه شیرخوار جهت به زور باز کردن دهان
- ▶ حمایت و فشار دادن سرشیرخوار به داخل پستان
- ▶ در آوردن پستان از دهان شیرخوار در وقفه های شیرخوردن
- ▶ چرخش بدن مادر یا شیرخوار
- ▶ تحرک شدید شیرخوار (پراندن دست و پا)

حمایت پستان و (Latch-on)

1. محل قرار دادن دست و انگشتان

■ دور از هاله

■ حمایت پستان توسط دست

• پستان بزرگ، پستان کوچک

■ حمایت پستان به روشهای...C, V, U

2. آوردن شیرخوار به طرف پستان

(Attachment)

آوردن شیرخوار به طرف پستان (Attachment)

1. مالیدن نوک پستان به لبها (ترجیحا لب بالا)

- برای باز شدن دهان
- دقت در عدم تماس انگشتان مادر با دهان شیرخوار
- امکان بستن دهان و یا گاز گرفتن شیرخوار

آوردن شیرخوار به طرف پستان (Attachment)

2. در ابتدا باید چانه شیرخوار در تماس با پستان و نوک بینی نزدیک به آن باشد:

دهان باز همانند اولین گاز زدن به یک ساندویچ بزرگ، کمک کننده است

دهان شیرخوار رو به بالا بطوریکه از طرف چانه بخش زیادی از هاله را بپوشاند

معاونت بهداشت

آوردن شیرخوار به طرف پستان (Attachment)

3.

هدایت شیرخوار بطرف پستان

- دهان باید کاملاً باز و زبان در کف آن باشد
- ارتباط کلامی (گفتن باز) و دیدن (باز نمودن دهان مادر) کمک کننده است
- احساس ترس و مقاومت در شیرخوار در صورت رفتار سریع و خشن
- پرهیز از هل دادن و به زور بردن شیرخوار بطرف پستان مادر
- در گریه زبان بالاست و اختلال در Latch-On Well

معاونت بهداشت

پس از باز شدن مختصر دهان شیرخوار، کمی سر وی را به عقب
متمایل نموده تا وقتی که کاملا دهان باز شود وی را سریعاً و به
آرامی بطرف پستان هدایت کنید

معاونت بهداشت

حمایت پستان بزرگ با حوله لوله شده

روش زیر بغلی
مناسب است

Dr. Ravari

روشهای حمایت پستان

- C–hold
  - C–hold with chest wall support
- V–hold (scissors)
- U–hold (Dancer hold)
  - Modified dancer hand position
- Nipple sandwich hold(Taco)

معاونت بهداشت

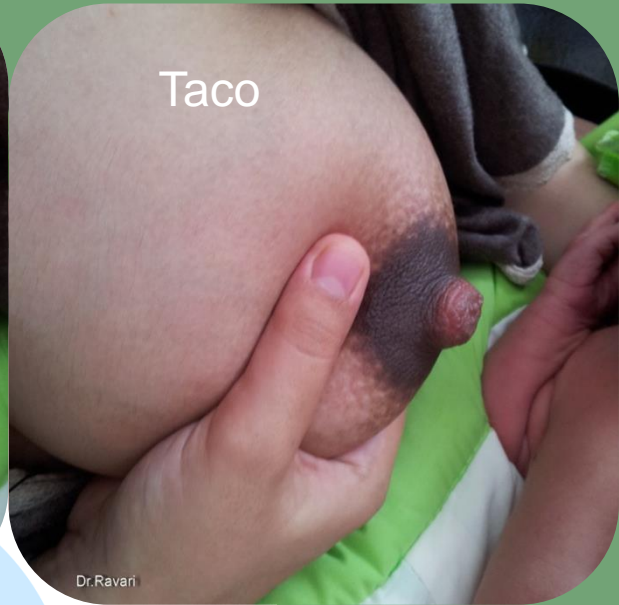
C-hold

Dr.Ravari

V-hold

Dr.Ravari

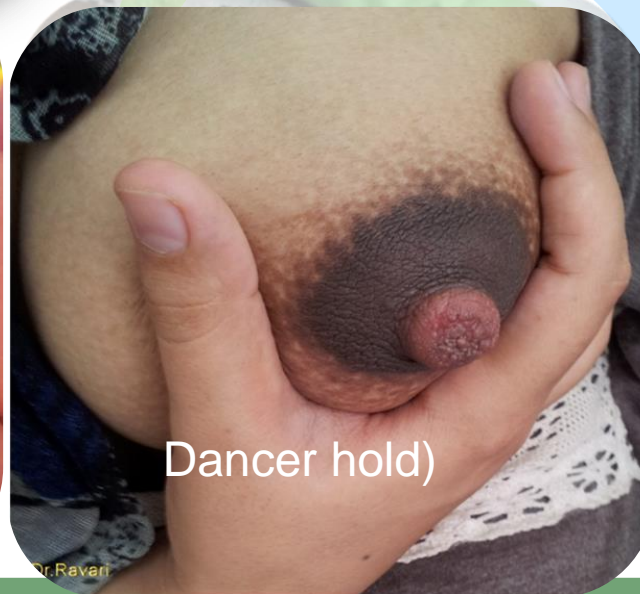
Taco

Dr.Ravari

C-hold
with chest wall support

Dr.Ravari

Dancer hold)

Dr.Ravari

Dancer hold)

وضعیت بینی شیرخوار در Latch-on

▶ فشار بيمورد به روی پستان به بهانه باز نگهداشتن راه بینی ممکن است سبب:

- اختلال در Latch-on، بیرون آمدن پستان از دهان،
- درد نوک پستان (زخم و فیسور) و مجاری بسته شده شیر شود

▶ تغییر پوزیشن بدن شیرخوار در صورت چسبیدن بینی به پستان :

- فشار آرام آرنج مادر به باسن شیرخوار و راندن مختصر وی بطرف داخل و بالا

◦ حلقه زدن پاهای شیرخوار به دور کمر مادر

◦ مختصر بالا تر کشیدن پستان

وضعیت دهان شیرخوار در Latch-on

▶ نظرات مختلف در چگونگی وضعیت دهان شیرخوار بروی هاله پستان:
(مهم راحتی مادر و انتقال خوب شیر است)

◦ در مرکز

◦ غیر قرینه (ترجیحا)

▶ دهان کاملا باز

▶ زاویه گوشه دهان (۱۵۰-۱۳۰ درجه) یا بهتر

▶ عدم فرورفتگی در گونه

▶ برگشته شدن لب ها بطرف بیرون و نه مکیدن لب پائینی

▶ قرار گرفتن حدود ۲-۱ اینچ از هاله پستان در دهان شیرخوار

معاونت بهداشت

نه مکیدن لب پائینی

برگشته شدن لب ها بطرف بیرون

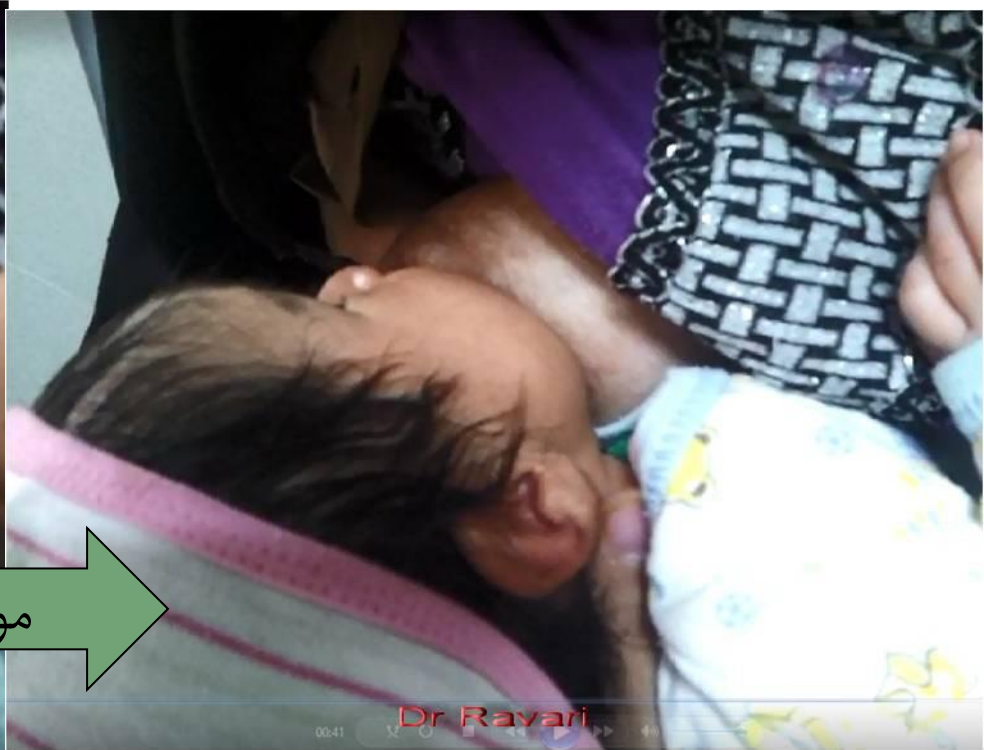

معاونت بهداشت

Dr Ravari

Dr Ravari

مورد ۱

Dr Ravari

Dr Ravari

مورد ۲

با سپاس از توجه شما

